

DIARIENUMMER: KS 139/2016 900
FASTSTÄLLD: 2016-05-23
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD: 2016-04-14
GILTIG TILL: 2019
DOKUMENTANSVAR: Folkhälsosamordnaren

Handlingsplan

*För att värna demokratin och motverka
våldsbejakande extremism*

Herrljunga kommun i samverkan med Polisen

Våga vilja växa!

Innehåll

Bakgrund.....	2
Utgångspunkter	2
Förebyggande insatser	3
Generella förebyggande insatser	3
Specifika förebyggande insatser.....	4
Individeriktade förebyggande insatser.....	4
Samverkan och samordning	4
Vart ska man vända sig om man upptäcker någon/något	4
Särskilda beslutade insatser	5
Bilaga 1: Vanlig förekommande symboler på höger/ vänster samt islamistiska våldsbejakande organisationer	6

Bakgrund

Våldsbejakandeextremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål.

Att förebygga förekomsten av våldsbejakande extremism är av avgörande betydelse för att förhindra att odemokratiska krafter får fäste i samhället. För att göra detta krävs ett väl fungerande och långsiktigt samarbete mellan de aktörer som på olika sätt berörs av frågan. Det handlar om både offentliga verksamheter så som kommun, skola, fritidsverksamhet, socialtjänst, polis och säkerhetspolis samt aktörer inom civilsamhället så som idrottsföreningar, ungdomsorganisationer och religiösa samfund.

Våldsbejakande extremism handlar om att försöka uppnå ett ideologiskt mål genom våld, eller genom att understödja att andra använder våld.

En individ som ägnar sig åt våldsbejakande extremism kan vara våldsbenägen, men kan också undvika att själv använda våld och koncentrera sig på att andra gör det. Våldet anses vara en legitim metod för att påverka samhället och demokratiska lösningar förkastas.

De inriktningar av våldsbejakande extremism som för närvarande förekommer i det svenska samhället är i huvudsak högerextremism inom vit makt-miljöer, vänsterextremism samt islamistisk extremism.

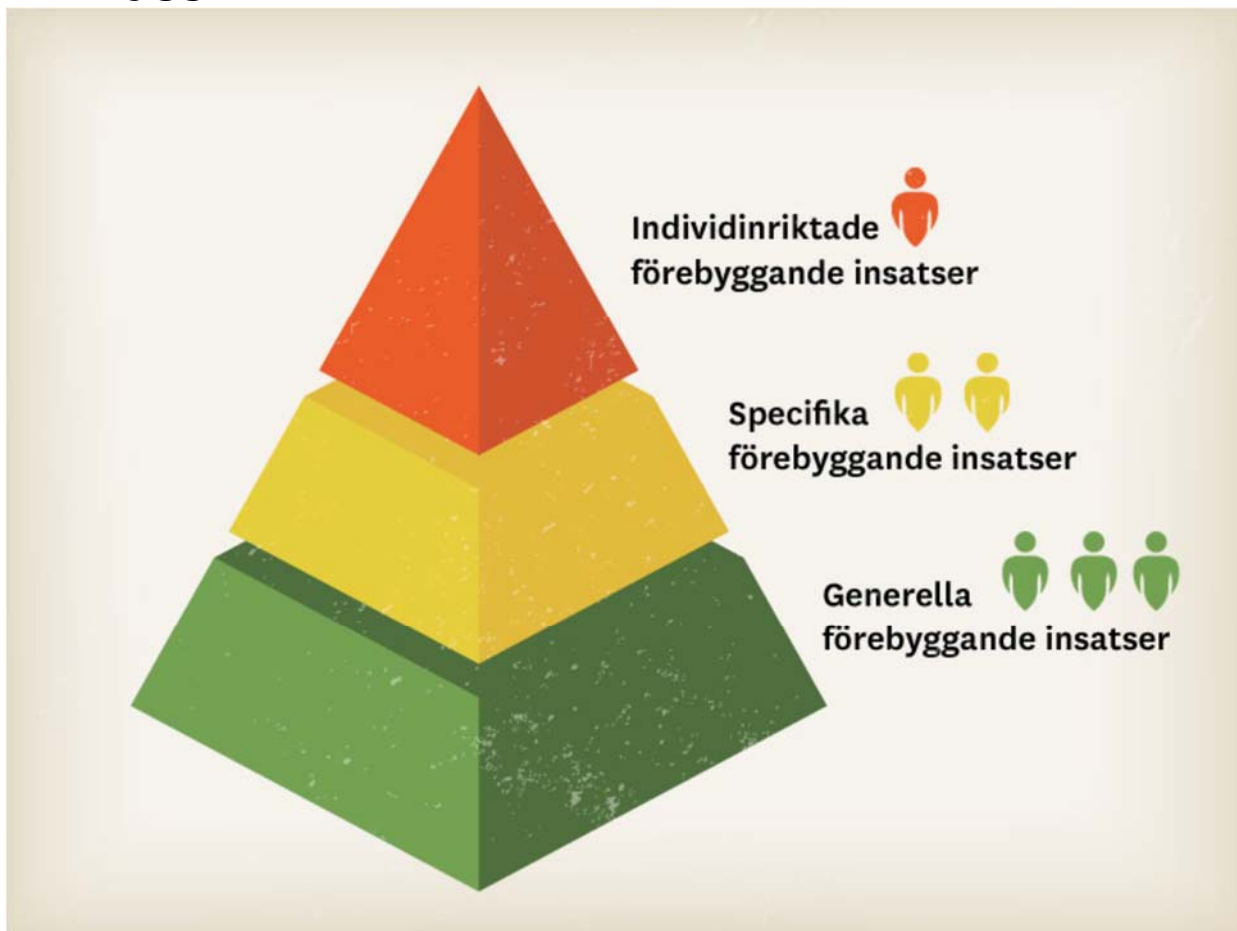
I arbetet med att förebygga våldsbejakandeextremism har Sverige valt att utse en nationell samordnare för att hålla ihop arbetet. Enligt direktiv 2014:103, ska en särskild utredare i rollen som nationell samordnare förbättra samverkan mellan myndigheter, kommuner och organisationer på nationell, regional och lokal nivå när det gäller arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakandeextremism. Samordnaren ska även verka för att kunskapen om våldsbejakandeextremism ökar och att förebyggande metoder utvecklas. I uppdraget ingår att stärka och stödja samverkan i arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakandeextremism på nationell och lokal nivå, inrätta en referensgrupp för kunskaps- och informationsutbyte, stödja aktörer som identifierar problem med våldsbejakandeextremism lokalt, och genomföra riktade utbildningsinsatser.

Utgångspunkter

- Handlingsplanen innehåll utgår från den lägesbild som kommunen i samverkan med polis diskuterat mars 2016.
- SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid i samverkan) ska verka som samordningsfunktion i Herrljunga kommun. Socialchef är sammankallande till styrgruppen och enhetschef IFO barn och familj sammankallar SSPF:s arbetsgrupp.
- Ny kartläggning görs minst en gång per år av SSPF:s arbetsgrupp.

- Personer som deltagit i våldsbejakandeextremistisk verksamhet ska primärt hanteras av polisen och säkerhetspolisen. SSPF-samverkansfunktionen ska därför etablera en särskild samverkan kring hanteringen av dessa personer.
- Kommunen har ansvar för att arbeta förebyggande och med insatser som motverkar våldsbejakande extremism i samverkan med andra aktörer.
- Viktigt är att motverka radikaliseringsprocessen också med ett fokus på genus.

Förebyggande insatser

Generella förebyggande insatser

Avser en bred insats för alla barn och unga i samhället, att professionella ständigt ska vara vaksamma på tecken. När man arbetar med alla unga, inte bara specifika riskgrupper, kommer några ur riskgrupperna att fångas upp. Detta innebär att ett brett spektrum av yrkesverksamma inom t ex skola, fritids- och ungdomsverksamhet, förskola, hälsovård och föreningar bedriver ett generellt förebyggande arbete.

Exempel i Herrljunga kommun, det arbete som görs dagligen i förvaltningarna samt handlingsplan tidiga insatser.

Specifika förebyggande insatser

En mer målinriktad insats mot specifika problem eller unga i riskgrupper. Insatsen är resursorienterad och siktar på att erbjuda attraktiva alternativ. Skolpersonal, socialarbetare, poliser och andra som samverkar lokalt arbetar på den här nivån.

Exempel i Herrljunga kommun, SSPF styrgrupp och arbetsgrupp.

Individinriktade förebyggande insatser

En insats som riktar sig mot den enskilda individen som har ett riskbeteende. Insatsen kan handla om att utreda, anpassa erbjudanden och åtgärder som t ex mentorer, stödpersoner, anpassningar, alternativt stöd i skolan, praktikplats eller arbete.

Exempel i Herrljunga kommun, arbetet med SSPF arbetsgrupp, västbusmöten.

Vid misstanke kan man som personal få stöd via:

<http://samtalskompassen.samordnarenmotextremism.se/metod/forebyggande-arbete/>

Samverkan och samordning

Ett nära samarbete mellan myndigheter, organisationer och civilsamhället är av största vikt och det befintliga samarbetet ska utvecklas och fördjupas genom SSPF samt även via andra forum.

Utifrån SSPF styrgrupp ska samverkan ske med andra kommunala enheter och bostadsbolag, sjukvård, folktandvård, myndigheter, ungdomsmottagning och organisationer inom civilsamhället som det finns behov av. I detta forum planeras generella utbildningsinsatser.

Samtliga förvaltningar har inom sina respektive områden ett ansvar att arbeta med frågor kring våldsbejakande extremism. Förvaltningarna har också ett ansvar att tillse att resurser avsätts för det förebyggande arbetet. Arbetet mot våldsbejakande extremism är en del av det befintliga brottsförebyggande arbetet varför de normala systemen så långt som det är möjligt användas.

Utbildning

Avgörande för ett framgångsrikt arbete är att kunskapsnivån inom området höjs. En utbildningsinsats behöver därför genomföras. I första hand är det personal i första linjen i kommunen som behöver utbildning såsom t.ex. personal inom bildnings- och socialförvaltningen.

Respektive förvaltning identifierar om det finns behov av vissa nyckelgrupper eller nyckelpersoner som behöver ha fördjupad utbildning och lyfter det till SSPF styrgrupp för vidare planering.

Vart ska man vända sig om man upptäcker någon/något

Beroende på ärendets art finns olika lösningar. Huvudsaken är att hantera ärendet/misstanken med respekt och skyndsamt.

- Ej akuta ärenden kan lyftas till SSPF - styrgrupp eller arbetsgrupp
- En nationell stödtelefon finns för anhöriga och personal att kontakta vardagar 9-15 på telefonnummer 020-100 200
- Polisen nås på 112 eller 11414- de är kommunens kontakt mot Säpo
- Avhopparverksamhet och stöd finns att få via <http://exit.fryshuset.se>
- Kunskapshus- finns på fyra orter i Sverige och har expertkunskap inom området.

Särskilda beslutade insatser

- Riktlinjer för föreningsbidrag ändras till att innehålla krav att vara uppmärksam på signaler och tecken inom området våldsbejakandeextremism och meddela detta till SSPF styrgrupp. (ansvar folkhälsoplaneraren)
- Utbildning för baspersonal i; ämnet, handlingsplanen samt i samtalskompassen <http://samtalskompassen.samordnarenmotextremism.se/metod/forebyggande-arbete>. (ansvar folkhälsosamordnaren)
- Kommunens kontaktperson gällande våldsbejakande extremism omvärlds bevakar och sprider information via Komnet och SSPF.
- Folkhälsosamordnaren ansvarar för att handlingsplanen hålls aktuell och uppdaterad.
- Utbildning av de klottersanerarna så de är uppmärksamma på symboler med anknytning till riskabla grupper. Polisen ansvarar för utbildningen.(se bilaga 1)

Bilaga 1: Vanlig förekommande symboler på höger/ vänster samt islamistiska våldsbejakande organisationer

 <p>Tyrrunan Svenska motståndsrörelsens symbol består av en svart Tyr-runa (efter den fornnordiska guden Tyr) mot en grön bakgrund. Runan användes i Nazityskland och ska symbolisera kamp och seger.</p>	 <p>Triskele Triskele, eller Triskelion, kallas en slags trebent svastika. Den har använts av en rad organisationer både i Sverige och andra länder, bland annat det sydafrikanska nazistpartiet.</p>	 <p>Livsruna Livsrunan eller Livets träd (kallas även ibland för älgrunan eller algiz). Symbolen användes av Waffen SS. Förekommer bland annat hos Svenska motståndsrörelsen.</p>
 <p>Odalruna Odalrunan är i dag en av de allra vanligaste symbolerna i högerextremistiska sammanhang. De tyska nazisterna använde odalrunan som symbol.</p>	 <p>Varghake Den förekom hos Waffen SS-divisioner och har i Sverige bland annat förknippats med organisationen Vitt Ariskt Motstånd, VAM, på 1990-talet. Den förekommer också hos den Ukrainska Azov-bataljonen där flera svenskar deltar i striderna.</p>	 <p>Solhjulet Förekommer på 3 000 år gamla nordiska hållristningar. Den användes också av den tidigare svenska nazistorganisationen Nordiska Rikspartiet.</p>
 <p>IS, Daeshs, ISIS Daeshs vanligast förekommande symbol, tillika flagga. Överst i flaggan finns muslimska trosbekännelsen Först var al-Qaida i Irak och al-Shabaab i Somalia 2006. Även Boko Haram i Nigeria använder flaggan.</p>	 <p>Jabhat al-Nusrahs vanligast förekommande symbol, tillika flagga. Överst i flaggan finns shahada, den muslimska trosbekännelsen: "Det finns ingen Gud utom Allah, Mohammed är Guds budbärare". Under shahadan står texten Jabhat al-Nusrah.</p>	 <p>Al-Shabaabs Symbolen visar två AK-47 över en uppslagen Koran mot bakgrunden av Somalias karta. Al-Shabaab använder också samma svarta flagga som Daesh.</p>
 <p>AFA Antifascistisk aktion, vänster</p>	 <p>RF Revolutionära fronten, vänster</p>	

Källa: Hemsida nationella samordnaren för våldsbejakande extremism.

